

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 6Cdo/72/2022
Identifikačné číslo spisu: 3100899436
Dátum vydania rozhodnutia: 26.05.2022
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Zemková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:3100899436.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu L. T., nar.: X.D. XXXX, bytom B., X. XX, zastúpený: JUDr. Martinom Bartkom, advokátom, Trenčín, Piaristická 6667, proti žalovanej Obec Drietoma, so sídlom Drietoma 29, IČO: 00 311 529, právne zastúpená Mgr. Júliusom Meszárošom, advokátom, Trenčín, Nám. Sv. Anny 7269/20B, o ochranu vlastníckeho práva a náhradu škody, vedenej na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 5C/858/2000, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 6Co/44/2021 z 15. júla 2021, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanej n e p r i z n á v a náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1.1. Okresný súd Trenčín (ďalej aj „súd prvej inštancie“) uznesením č. k. 5C/858/2000-547 z 19. apríla 2021 priznal štátu proti žalobcovi nárok na náhradu trov v rozsahu 100 %.

1.2. V odôvodnení uviedol, že rozsudkom Okresného súdu Trenčín č. k. 5C/858/2000-417 zo dňa 14. marca 2013 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne č. k. 6Co/220/2013-442 zo dňa 25. júna 2013 bola žaloba žalobcu zamietnutá s tým, že o trovách konania sa rozhoduje samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku. Proti rozsudku súdu druhej inštancie podal žalobca dovolanie, ktoré bolo uznesením Okresného súdu Trenčín č. k. 5C/858/200-530 zo dňa 20. apríla 2015 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne č. k. 4Co/497/2015-535 zo dňa 30. októbra 2015 zastavené. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 7. decembra 2015.

1.3. Súd prvej inštancie právne vec súd posúdil podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“ alebo „C.s.p.“). Uviedol, že štát je v časti civilného procesu, v ktorej sa rozhoduje o nároku a výške jeho trov, tiež stranou konania a má nárok na náhradu trov konania, ktoré počas konania vyplatil z vlastných prostriedkov z dôvodu, že tieto neboli kryté preddávkami strán. Počas konania boli vyplatené sumy z rozpočtových prostriedkov štátu prostredníctvom Okresného súdu Trenčín, a to znalečné, ktoré nebolo kryté preddávkami sporových strán. Výplatenie súm si vyžiadalo dokazovanie znaleckým

posudkom S. S. M., znalcom z odboru geodézie a kartografie, nakoľko rozhodnutie v danom prípade záviselo od posúdenia skutočností, na ktoré boli potrebné odborné znalosti. V konaní bol plne neúspešnou stranou sporu žalobca, a preto žalobcu zaťažuje povinnosť náhrady vynaložených trov štátu podľa § 255 ods. 1 CSP.

2. Krajský súd v Trenčíne (ďalej aj „odvolací súd“) o odvolaní žalobcu uznesením z 15. júla 2021, č. konania 6Co/44/2021-571 rozhodol tak, že odmietol odvolanie.

3. Proti uzneseniu odvolacieho súdu č. konania 6Co/44/2021-571 podal žalobca prostredníctvom pošty dovolanie 21. septembra 2021, ktoré spísal sám (viď č.l. 575 spisu). V dovolaní uviedol, že dovolanie napísal sám, keďže súdom ustanovený právny zástupca ho odmietol zastupovať z dôvodu, že nemá v tejto veci osobitnú plnú moc a aj z dôvodu pracovného zaťaženia. Žalobca dovolanie zdôvodnil tým, že všetky odvolania podal včas a to po ich doručení od advokátskej kancelárie, preto považuje uznesenie Krajského súdu v Trenčíne č.k. 6Co/44/2021-571 za nesprávne.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd príslušný rozhodnúť o dovolaní podľa § 35 CSP predovšetkým skúmal, či sú splnené procesné podmienky konania o tomto mimoriadnom opravnom prostriedku, vyplývajúce z ustanovenia § 429 ods. 1 CSP (spísanie dovolania advokátom a zastúpenie dovolateľa v dovolacom konaní advokátom).

4.1. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom procese zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011). Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, je otázkou zákonnosti a jej riešenie patrí do výlučnej právomoci najvyššieho súdu (napr. IV. ÚS 35/02, II. ÚS 324/2010, III. ÚS 550/2012).

4.2. Aby dovolanie vyvolalo zamýšľané právne následky a dovolací súd mohol uskutočniť meritórny dovolací prieskum a dovolanie vecne prejednať, musia byť splnené všetky podmienky jeho prípustnosti. Civilný sporový poriadok vyžaduje, aby dovolanie bolo podané na to oprávnenou osobou (§ 424 až § 426 CSP), v zákonom stanovenej lehote (§ 427 CSP), smerovalo proti prípustnému predmetu dovolania (§ 419 až § 423 CSP) a spĺňalo zákonom vyžadované náležitosti vrátane osobitnej podmienky povinného zastúpenia advokátom v dovolacom konaní (§ 428 a § 429 CSP). Podmienky prípustnosti dovolania sú vzájomne previazané; pre úspešné uplatnenie tohto mimoriadneho opravného prostriedku musia byť splnené nielen všetky kumulatívne, ale zároveň súčasne.

5. Podľa ustanovenia § 419 CSP, proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

6. K zastúpeniu dovolateľa advokátom a spísaniu dovolania advokátom senát Najvyššieho súdu SR uvádza nasledovné:

7. Podľa § 429 ods. 1, 2 písm. a/ CSP, dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.

8. Podľa § 447 písm. e/ CSP, dovolací súd odmietne dovolanie, ak neboli splnené podmienky podľa § 429.

9. Z citovaných ustanovení vyplýva, že právna úprava civilného sporového konania účinná od 1. júla 2016, stanovuje osobitnú podmienku dovolacieho konania a vyžaduje, aby bol dovolateľ (okrem

prípadoch, na ktoré sa vzťahuje § 429 ods. 2 CSP) zastúpený advokátom a aby podané dovolanie bolo spísané advokátom.

10. V súvislosti s vyjadreniami a podaniami dovolateľa adresovanými dovolaciemu súdu, dovolací súd na tomto mieste dovolateľovi pripomína, že aj tieto podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), čo však splnené nebolo a preto na nich dovolací súd nemohol prihliadať.

11. Postup súdu prvej inštancie v prípade nesplnenia osobitnej podmienky dovolacieho konania (§ 429 ods. 1 CSP) upravuje § 436 ods. 1 CSP, podľa ktorého vtedy, keď má dovolanie vady podľa § 429 CSP a dovolateľ nebol riadne o povinnosti podľa § 429 CSP poučený v odvolacom konaní, súd prvej inštancie vyzve dovolateľa na odstránenie vád a poučí ho o následkoch neodstránenia vád dovolania.

12. Podľa uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 18. decembra 2019 sp. zn. 4Cdo/190/2019, schváleného Občianskoprávnym kolégiom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 16. septembra 2020 na uverejnenie v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, spísanie dovolania advokátom je obligatórnou podmienkou dovolacieho konania, ktorá musí byť splnená už pri podaní dovolania; jej nedostatok musí byť odstránený do uplynutia zákonnej lehoty na podanie dovolania. To neplatí, ak dovolateľ nebol riadne poučený odvolacím súdom (R 39/2020).

13. Dovolací súd uvádza, že obdobný právny názor na vec zaujal dovolací súd tiež v rozhodnutiach sp. zn. 4 Cdo 10/2018 a 4 Cdo 160/2017. Tento záver bol vyhodnotený ako ústavne konformný a udržateľný aj Ústavným súdom Slovenskej republiky v uznesení sp. zn. IV. ÚS 489/2018, publikovanom v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky pod č. 79/2018, v ktorom ústavný súd vyslovil, že ak obligatórnou náležitosťou dovolania je podľa druhej vety § 429 ods. 1 C.s.p. jeho spísanie advokátom, je potom logické, že nedostatok tejto podmienky možno odstrániť len v lehote na podanie dovolania, keďže ide o podmienku, ktorá musí byť splnená už pri jeho podaní. Je preto na dovolateľovi, aby v súlade so zásadou „vigilantibus iura scripta sunt“, t.j. „bdelým patrí právo“, predložil v zákonom stanovenej lehote také dovolanie, ktoré bude spĺňať všetky zákonom ustanovené náležitosti.

14. Aby boli splnené všetky podmienky prípustnosti dovolania a aby dovolací súd mohol uskutočniť meritórny dovolací prieskum, je procesnou povinnosťou dovolateľa podať a formulovať svoje dovolanie tak, že pri zachovaní podmienky včasnosti jeho podania zároveň bude splnená podmienka náležitostí dovolania vrátane povinného právneho zastúpenia v zmysle § 429 CSP. To znamená, že ak nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu, dovolateľ je povinný v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu, ktoré dovolaním napáda (§ 427 ods. 1 CSP), podať dovolanie právne perfektné, t. j. spĺňajúce všetky zákonom požadované náležitosti v zmysle § 428 a § 429 CSP; prípadne vady už podaného dovolania v tejto lehote odstrániť tak, aby všetky zákonom požadované náležitosti spĺňalo. Jediná (výnimočná) procesná situácia, kedy súd poskytne dovolateľovi dodatočnú lehotu na odstránenie vád, sa týka výlučne vady podľa § 429 ods. 1 CSP, a to len za predpokladu absencie resp. nedostatočného poučenia dovolateľa odvolacím súdom (R 39/2019; IV. ÚS. 489/2018); o čo ale v prejednávanej veci nešlo. Opačný záver, podľa ktorého ak by pre právne relevantné uplatnenie tohto mimoriadneho opravného prostriedku pri zachovaní stanovenej dvojmesačnej dovolacej lehoty postačovalo len podanie akéhokoľvek blanketného, neúplného, nesprávneho alebo nezrozumiteľného dovolania a dovolateľ by mohol vady takéhoto dovolania účinne odstraňovať aj po uplynutí tejto lehoty (v podstate až do vydania rozhodnutia dovolacím súdom), je v rozpore s koncepciou prísneho režimu koncentrácie sporového konania, ktorá sa vzťahuje na inštitút dovolania upravený Civilným sporovým poriadkom (porovnaj § 430, § 434, § 427 ods. 1 v spojení s § 436 ods. 1 a contrario CSP), ako aj s ustanoveniami zákona vymedzujúcimi podmienky prípustnosti dovolania (§ 419 až § 435 CSP).

15. Z obsahu spisu vyplýva, že dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu obsahuje riadne poučenie o prípustnosti dovolania, lehote na podanie dovolania, o náležitostiach dovolania a povinnom zastúpení dovolateľa advokátom v odvolacom konaní (§ 393 ods. 1 CSP).

16. Obsah spisu prezrádza i to, že dovolateľovi bol na konanie ustanovený uznesením Okresného súdu v Trenčíne č.k. 5C/858/2000-214 z 8. októbra 2008 advokát JUDr. Martin Bartko.

17. Zároveň bol dovolateľ poučený v uznesení Okresného súdu v Trenčíne č.k. 5C/585/2000-579 z 3. novembra 2021 o možnosti obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (viď č.l. 579 spisu).

18. Z uvedeného plynie, že žalobca podal proti uzneseniu odvolacieho súdu síce včas dovolanie, ktoré nespísal advokát, žalobca nepreukázal, že sám má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 468 CSP), hoci bol o tejto povinnosti riadne poučený v odvolacom konaní. Pokiaľ dovolateľ podá dovolanie sám, je nutné, aby pre splnenie požiadavky spisania dovolania advokátom v zmysle § 429 ods. 1 CSP, advokát dovolateľa podanie nahradil alebo doplnil vlastným podaním a to v lehote na podanie dovolania, v inom prípade tento nedostatok už nie je možné odstrániť. Advokát dovolateľa nepodal doplnenie dovolania. Dovolací súd z tohto dôvodu uzatvára, že nebola splnená osobitná podmienka prípustnosti dovolania, stanovená v § 429 ods. 1 CSP o povinnosti spisania dovolania advokátom, pričom sa nejedná o dovolateľa uvedeného v § 429 ods. 2 písm. a/ CSP.

19. Z dôvodu, že neboli splnené podmienky prípustnosti dovolania podľa § 429 CSP, keďže dovolanie žalobcu do lehoty na podanie dovolania nebolo spísané advokátom, preto je tu daný dôvod na odmietnutie dovolania ako procesne neprípustného v zmysle § 447 písm. e/ CSP.

20. Dovolací súd odmietol dovolanie žalobcu podľa § 447 písm. e/ CSP ako také, ktoré nespĺňa podmienky podľa § 429 CSP. Vzhľadom na rozhodnutie z procesných dôvodov, dovolací súd nemal možnosť vykonať meritórny dovolací prieskum a dovolanie vecne prejednať.

21. O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 453 ods. 1 CSP tak, že žalovanej ich náhradu nepriznal, pretože aj keď výsledok dovolacieho konania obdobný jeho zastaveniu, zavinil žalobca (§ 256 ods. 1 CSP), žalovanej žiadne preukázané trovy dovolacieho konania nevznikli (R 72/2018).

22. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.